

The VNP logo is a blue 3D trapezoid with the letters 'VNP' in white. The background of the entire cover is a photograph of a wooden signpost with several directional signs in a park-like setting. The signs are: 'Safety check' (top, arrow pointing right), 'Verduurzaming' (middle, arrow pointing left), 'Samenwerking' (bottom-left, arrow pointing left), and 'Innovatie' (bottom-right, rectangular sign).

VNP

25
26

JAARVERSLAG

Koninklijke
Vereniging van
Nederlandse
Papier- en
karton-
fabrieken

PAPIER & KARTON

**Luistertip:
Papier Pioniers
geven innovatie
een stem**

GA MEE OP REIS
papier en karton in
(politiek) Den Haag

SAFETY FIRST
samen veilig op pad

INNOVATIE
papier en karton
roeren zich

LEDEN

Coldenhove

www.coldenhove.nl

Eska

www.eska.com

Essity Cuijk

www.essity.com

Folding Boxboard Eerbeek

www.folbb.com

Huhtamaki

www.huhtamaki.com

Kimberly-Clark

www.kimberly-clark.com

Papierfabriek Doetinchem

www.papierfabriekdoetinchem.nl

Sappi Maastricht

www.sappi.com

Schut Papier

www.schutpapier.nl

Smart Packaging Solutions

www.smart-packaging-solutions.com

Smurfit Westrock Parenco

www.smurfitwestrock.com

Smurfit Westrock Roermond Paper

www.smurfitwestrock.com

Solidus

www.solidus.com

VHP Security Paper

www.vhpsp.com

WEPA Nederland

www.wepa.eu

MEDEWERKERS VNP

Corneel Lambregts (directeur)

Margot Blits

Esther Das

Rutger van Dijk

Esther Freriks

Frouke van den Heuvel

Hannes Sanders

Annita Westenbroek

VERBOND PAPIER & KARTON

Jelte Belshof

INFORMATIECENTRUM PAPIER & KARTON

Maroesja Kuut

BESTUUR

Wouter Lap (voorzitter)

Ferdinand Koster (vicevoorzitter)

Andreas von Ameln

Kees Emons

Arnoud Roelandse

Hans Wortman

PAPIER & KARTON

Vooraf

Aanhoudende geopolitieke instabiliteit blijft onze sector parten spelen. Net nadat de rust op de energiemarkten na het uitbreken van het conflict in Oekraïne was teruggekeerd, brak in het Midden-Oosten een nieuwe oorlog uit. Een conflict dat opnieuw leidt tot groot menselijk leed en stijgende energieprijzen. Daarmee staat de concurrentiepositie van papier- en kartonbedrijven wederom onder druk. Desondanks richten we onze blik op de toekomst en vertrouwen we op onze innovatiekracht om duurzame, hoogwaardige producten te blijven maken.

De voorbeelden daarvan vindt u in dit jaarverslag. Sappi Maastricht met haar flexibele energiecontract, VHP Security Paper werkt aan volledig circulair waardepapier, Essity Cuijk zet met een lokale partner papierslib om in biobrandstoffen, Smurfit Westrock Parenco onderzoekt de inzet van ultradiepe aardwarmte en Papierfabriek Doetinchem wint biogas uit afvalwater.

We praten niet alleen over verduurzaming, we handelen er ook naar. Dat kenmerkt de Nederlandse papier- en kartonsector. Overigens zijn deze verhalen niet alleen op schrift, maar ook in podcastvorm beschikbaar.

Niet alleen onze innovatiekracht, maar ook de manier waarop we samenwerken aan het terugdringen van ongevallen op de werkvloer maakt ons trots. Met resultaat: voor het derde jaar op rij daalt de frequentie-index van ongevallen met verzuim. Safety checks, waarbij we elkaar bezoeken om de veiligheid op de werkvloer te beoordelen, en gerichte campagnes

onder inspiratie van het VerbondPK dragen hier in belangrijke mate aan bij.

Op 10 juni vond de zesde editie van het VNP Fibre Future Festival plaats. Met een groot aantal gasten van binnen en buiten de sector doken we in de uitdagingen en kansen rondom water(beschikbaarheid). Ook deze traditie kenmerkt onze sector: in openheid en op basis van vertrouwen delen we onze gezamenlijke ambitie. Hopelijk gaan we hier nog vele jaren mee door.

Tot slot zetten we op deze plek Gerrit Jan Koopman in het zonnetje. In december nam hij afscheid als VNP-directeur, maar gelukkig blijft hij voor de sector behouden als voorzitter van Cluster 6 en het Informatiecentrum Papier & Karton. Gerrit Jan, hartelijk dank voor 35 jaar inzet en betrokkenheid. Geniet van je pensioen!

Wouter Lap en Corneel Lambregts

Voorzitter & directeur Koninklijke VNP

Reis met ons mee:

ROUTE: POLITIEK DEN HAAG

6 Kracht, relevantie en toekomstgerichtheid

ROUTE: VEILIGHEID

20 Samenwerking sleutelwoord in tijden van veel ontwikkeling

ROUTE: SAMEN NAAR DE TOP

30 Samen maken we ketenimpact

ROUTE: INNOVATIE

40 Innovatie? Alleen als alle partijen de urgentie voelen

ROUTE: CIJFERS

46 De sector in cijfers

COMMUNICATIE:
Workshop storytelling voor jongeren in de sector

14

COLUMN:
Frouke van den Heuvel over de reis naar de toekomst

19

NIEUWS:
Energiebokaal naar WEPA; Arbo-bokaal voor Solidus

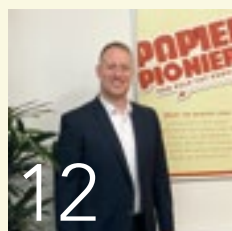
29

NIEUWS:
Gerrit Jan Koopman neemt afscheid van de VNP

35

COMMUNICATIE: Van pulp tot podcast - Papier Pioniers

12

FLEXIBELE OMGANG MET ENERGIE:
PAPIERMAKER ÉN ENERGIE-HANDELAAR

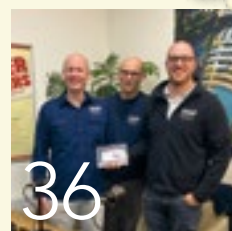
16

ULTRADIEPE GEOTHERMIE:
VER ONDER DE GROND LIGT DE TOEKOMST VAN PAPIER

26

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF:
ZO KRIJGT PAPIERSLIB NIEUWE WAARDE

36

INNOVATIE IN BANKBIJZETTEN:
PRECISIE, VEILIGHEID EN VAKMANSCHAP

44

VAN AFVALWATER NAAR ENERGIEBRON:
SAMENWERKING ALS MOTOR VOOR INNOVATIE

KRACHT, RELEVANTIE EN TOEKOMST- GERICHTHEID

Het afgelopen jaar stonden voor de papier- en kartonsector drie dossiers centraal: in de eerste plaats een gelijk speelveld voor energiekosten en randvoorwaarden - met nadruk op netcapaciteit, elektrificatie en de IKC-regeling/CO₂-heffing. Daarnaast Europese regelgeving en verpakkingsbeleid (EUDR, PPWR, Design for Recycling) en ten slotte regionale knelpunten, zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW), stikstof en vergunningverlening.

TECHNISCHE EXPERTISE, INTENSIEVE LOBBY EN NAUWE SAMENWERKING WAREN IN 2025 ESSENTIEEL

DE VNP WERKT SAMEN MET CEPI EN EUROPESE PARTNERS AAN EFFECTIEVE BEHARTIGING VAN ONZE SECTORBELANGEN

Deze thema's bepaalden de politieke en maatschappelijke agenda, de prioriteiten van de sector en de inzet van de VNP. Parallel werd een stakeholderanalyse uitgevoerd en een traject gestart dat zich richt op versterking van de strategische regionale positionering. Doel hiervan is met heldere speerpunten de kracht, relevantie en toekomstgerichtheid van de sector op brede schaal zichtbaar te maken.

De samenhang en complexiteit van deze dossiers maakten 2025 tot een jaar waarin technische expertise, intensieve lobby en nauwe samenwerking met leden en partners essentieel bleken.

Betaalbare energie en randvoorwaarden: druk op investeringszekerheid

Een van de meest bepalende dossiers is de discussie rond het gelijke speelveld energiekosten en de benodigde randvoorwaarden. Aan de *Overlegtafel CO₂-heffing* werd op verschillende momenten intensief over de invulling van het heffingenpakket en de randvoorwaarden voor een gelijk speelveld - zoals behoud van de regeling indirecte kostencompensatie - onderhandeld.

Vanuit het perspectief van onze sector en Cluster 6 klonk stevige kritiek op voorstellen die onvoldoende rekening houden met onze internationale concurrentiepositie en investeringszekerheid. De VNP zette zich actief in voor alternatieve benaderingen, waaronder gerichte subsidies (IKC en SDE++), uitvoerbare regelingen en een realistische regio- en casusaanpak, inclusief versnelling van vergunningstrajecten.

Parallel hieraan is de problematiek rondom netcapaciteit een structureel knelpunt. Elektrificatie van industriële processen vereist betrouwbare en tijdige aansluiting op het elektriciteitsnet, maar netcongestie vertraagt investeringsbeslissingen en verduurzamingsprojecten. De VNP zette dit onderwerp in Cluster 6-verband consequent op de politieke agenda, onder meer via bijdragen aan Kamerdebatten en door facilitatie van bedrijfsbezoeken door beleidsmakers.

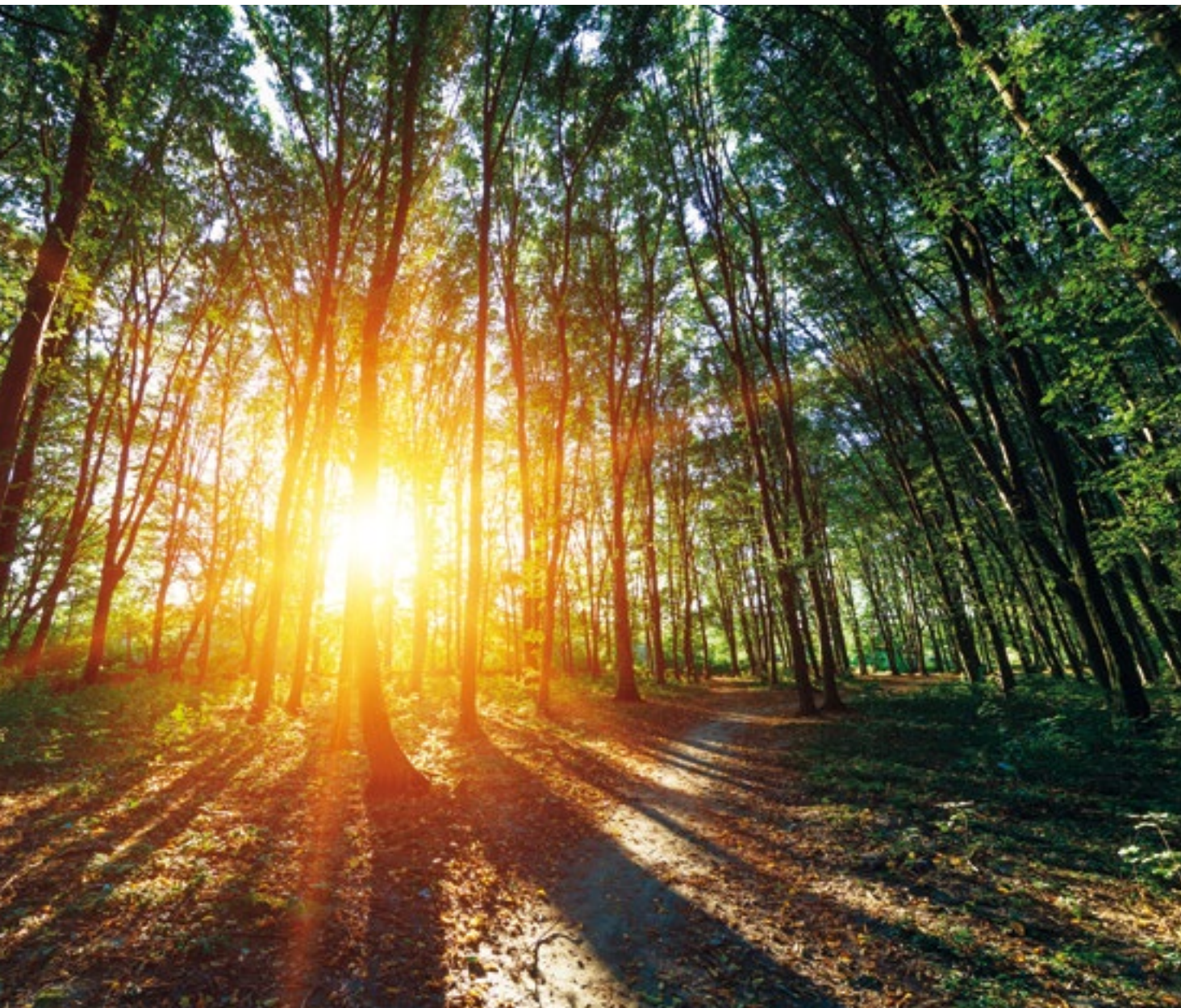
Ten tijde van Prinsjesdag en de oplevering van de Miljoenennota concretiseerden we deze zorgen. De VNP voerde impactanalyses uit op diverse onderwerpen, zoals de indirecte kostencompensatie, netwerkcosten en afvalheffingen. Deze analyses werden

direct vertaald naar lobbyactiviteiten, bestuurlijke gesprekken en communicatie richting leden.

Grondstoffen en producten: toenemende complexiteit en coördinatie

Op Europees niveau werd 2025 gekenmerkt door een opeenstapeling van nieuwe regelgeving met directe impact op de sector. De implementatie en het mogelijke uitstel van de EUDR (Ontbossingsverordening), de uitwerking van de PPWR (Packaging

and Packaging Waste Regulation) en de technische specificaties rondom Design for Recycling (DfR) vereisen intensieve coördinatie.

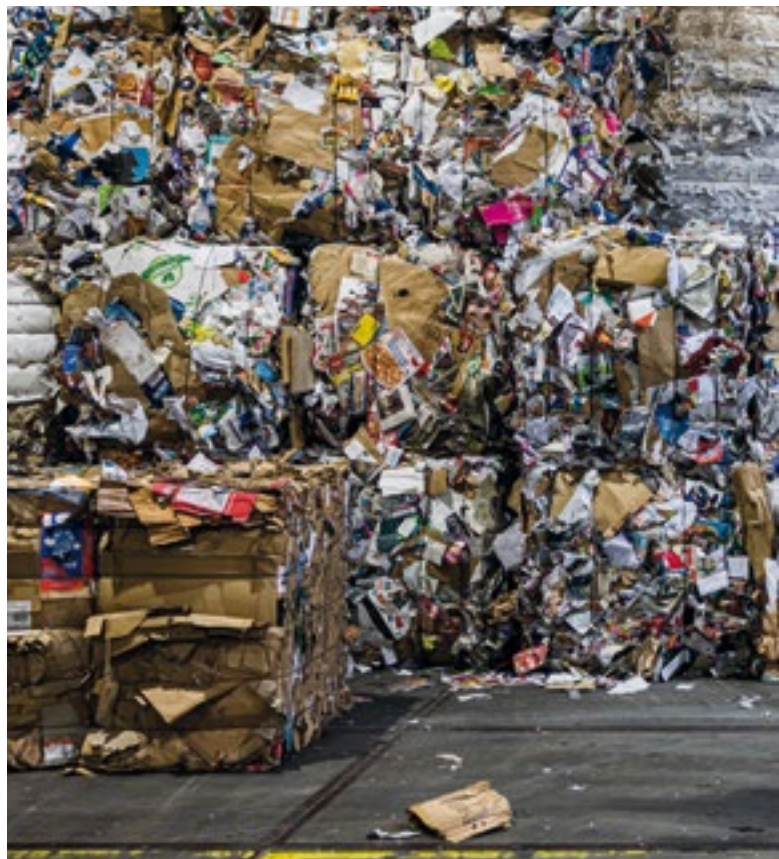
De VNP werkt nauw samen met Cepi en andere Europese partners om de sectorbelangen effectief te behartigen. Tegelijkertijd bestaat een sterke focus op ledenvoorlichting. De technische aard van de DfR-eisen en de administratieve lasten van EUDR-compliance vereisen concrete vertaling naar de praktijk. De VNP speelt hierin een

belangrijke rol door kennisdeling, interpretaties en het aanbieden van praktische handvatten.

Binnen het circulaire-economiedossier ontstond spanning tussen ambities en beschikbare middelen. Voorstellen voor brede plasticheffingen en beperkte budgetten voor circulaire subsidies leidden tot felle discussies over een evenwichtige kostenverdeling. De VNP voerde actief overleg met bijvoorbeeld Verpact en pleitte voor een realistische en sectorneutrale benadering.

Regionale knelpunten: Cluster 6, Kaderrichtlijn Water, stikstof en vergunningen

Regionale uitdagingen bleken opnieuw een belangrijke beperkende factor voor industriële ontwikkeling. In de lobby-activiteiten die we binnen Cluster 6 uitvoerden, kwamen de knelpunten rond netcapaciteit en energie-infrastructuur scherp naar voren. De politieke aandacht voor deze problematiek nam toe, onder andere dankzij een verkiezingsdebat waaraan een aantal (kandidaat-) Kamerleden deelnam. De VNP speelde

een actieve rol bij de agendering van deze issues en de organisatie van bedrijfsbezoeken.

Daarnaast kreeg het stikstofdossier een impuls met een provinciale en landelijke aanpak met een breder programma. De discussie over vrijwillige inlevering van stikstofruimte en NOx-reductie bracht onzekerheid met zich mee, met name in relatie tot elektrificatieprojecten. De samenhang tussen het stikstofbeleid en de energietransitie werd hiermee nadrukkelijk zichtbaar. Ook op het gebied van water en vergunningen nemen de uitdagingen toe. De Kaderrichtlijn Water (KRW) en PFAS-maatregelen zorgen voor strengere eisen en langere doorlooptijden. De VNP werkt in dit kader aan casuïstiek en juridische onderbouwing om papierbedrijven te ondersteunen bij vergunningstrajecten en knelpunten beleidsmatig aan te kaarten.

Internationale handel en arbeidsomstandigheden

Naast nationale en Europese dossiers speelt ook de bredere, internationale context een rol. De invoering van Amerikaanse importtarieven (15 procent) op papierproducten per 7 augustus 2025 had directe gevolgen voor exportstromen en prijsstelling. De VNP volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en brengt de implicaties voor de sector in kaart.

Op het gebied van arbeidsomstandigheden werd het toezicht door de Nederlandse Arbeidsinspectie geïntensiveerd. Thema's als machineveiligheid, ARIE-regelgeving en werken in besloten ruimten kregen extra aandacht. De VNP en het VerbondPK versterkten hun samenwerking om leden extra goed te kunnen ondersteunen bij de naleving van wet- en regelgeving, onder meer via actualisatie van de Arbocatalogus en specifieke communicatietrajecten.

Belangrijke momenten in 2025

Het voorgaande jaar kende verschillende momenten die richtinggevend zijn voor de sector. Tijdens het jaarlijkse VNP Fibre Future Festival kwamen ruim honderd collega's samen om zich te laten inspireren op het vlak van innovatie en verduurzaming, in diverse stuurgroepen zijn medewerkers van VNP-leden actief en ook de TechnologieKring (in juni en november) is een vaste waarde op het gebied van kennisuitwisseling en innovatie.

In september leverde de VNP actief input aan het Kamerdebat over verduurzaming van de industrie. Prinsjesdag was zoals gewoonlijk een belangrijk ijkpunt voor beleidsanalyse, terwijl het Cluster 6-verkiezingsdebat de problematiek van de regionale industrie onder de aandacht bracht. De afronding van de Overlegtafel CO₂-heffing markeerde een belangrijk moment in het energie-

dossier en gedurende het jaar werd via gesprekken met de Arbeidsinspectie en samenwerking met het VerbondPK invulling gegeven aan veilig werken in onze sector.

Reflectie en vooruitblik

Terugblikkend op het voorbije jaar trekken we de conclusie dat onze sector zich in een complexe transitie bevindt waarin verduurzaming, concurrentievermogen en uitvoerbaarheid van beleid continu met elkaar in balans moeten zijn. De energierandvoorwaarden, Europese regelgeving, regionale ruimte en veilig werken zijn en blijven strategische prioriteiten.

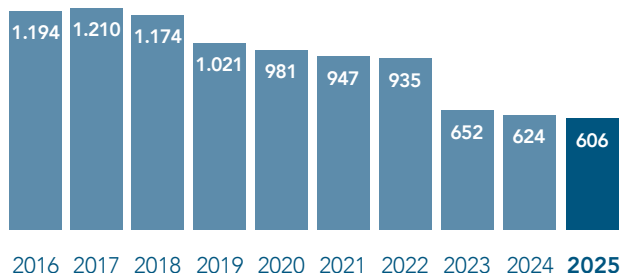
De VNP speelt in dit krachtenveld zowel een coördinerende rol (versterking van coalities), een technische rol (vertaling van complexe regelgeving naar de praktijk) als een politieke rol (behartiging sectorbelangen). Juist de

combinatie van deze taken maakt het mogelijk effectief te opereren in een steeds dynamischer beleidslandschap.

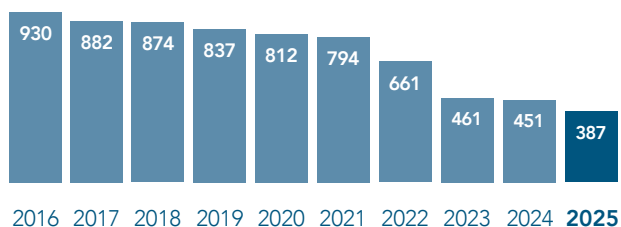
De komende maanden is het van groot belang de samenwerking met partners zoals Cepi, Cluster 6, VNO-NCW en provincies te intensiveren. Tegelijkertijd vraagt de toenemende complexiteit van regelgeving om blijvende investeringen in kennisdeling

en ondersteuning richting leden. Door onze zichtbaarheid in het publieke en politieke debat te vergroten, brengen we de belangen van onze sector blijvend onder de aandacht. Het jaar 2025 toonde aan dat vooruitgang niet vanzelfsprekend, maar zeker ook niet onmogelijk is. Voortdurende inzet, samenwerking en focus op uitvoerbare oplossingen zijn daarvoor essentiële ingrediënten.

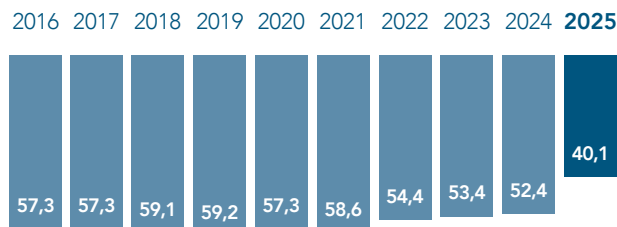
DIRECTE EMISSIES NAAR DE LUCHT CO₂ (x 1.000 ton)

DIRECTE EMISSIES NAAR DE LUCHT NO_x (x 1 ton)

WATERGEBRUIK (mln. m³)

'ENERGIE IS
ALLANG GEEN
ONDERSTEUNENDE
FACTOR MEER,
MAAR VAN
DOORSLAGGEVENDE
INVLOED OP DE
TOEKOMST VAN DE
FABRIEK'

Papier Pioniers is een serie podcasts waarin we in gesprek gaan met aansprekende personen uit de papierwereld. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere innovatie in de sector, de geschiedenis van papier, papierrecycling en 'papier en onderwijs'. Veel luisterplezier!

DEZE AFLEVERING
BELUISTEREN?

SAPPI MAASTRICHT EN HET ENERGIEVRAAGSTUK

FLEXIBELE OMGANG MET ENERGIE: PAPIERMAKER ÉN ENERGIEHANDELAAR

IN GESPREK MET JOEP BERGHS

“Eigenlijk ben ik meer energiehandelaar dan papiermaker.” Met die uitspraak vat Joep Berghs van Sappi Maastricht de realiteit van de moderne papierindustrie treffend samen. Energie is allang geen ondersteunende factor meer, maar van doorslaggevende invloed op de toekomst van de fabriek. Zeker in Europa, waar energieprijzen structureel hoger liggen dan in de Verenigde Staten of China. Tel daar CO₂-kosten en nationale regelgeving bij op en het speelveld wordt nog complexer. Voor papierfabrieken betekent dit één ding: slimmer omgaan met energie is geen keuze, maar noodzaak.

Bij Sappi Maastricht krijgt die noodzaak vorm in een opvallende innovatie. In plaats van alleen energie te verbruiken, speelt de fabriek actief mee op de energiemarkt. Centraal daarin staat een combinatie van een warmtekrachtcentrale en zogeheten E-boilers: grote elektrische installaties die water razendsnel omzetten in stoom.

E-boilers kunnen binnen enkele minuten opschakelen naar enorme vermogens. Dat stelt ze perfect in staat in te spelen op schommelingen in het elektriciteitsnet. Op momenten dat er veel zon en wind is en er een overschot aan elektriciteit ontstaat, zet Sappi Maastricht die stroom om in warmte. Tegelijkertijd wordt het gebruik

van aardgas teruggeschroefd. Zo ontstaat een slim samenspel: produceren wanneer het loont, afnemen wanneer het nodig is. De fabriek helpt daarmee niet alleen zichzelf, maar houdt ook het elektriciteitsnet in balans.

Die aanpak gaat nog een stap verder. Sappi Maastricht heeft een netwerk opgezet waarin ook andere industriële partijen meedoen. Samen vormen ze een energiepools die flexibel reageert op vraag en aanbod. Wat ooit het domein was van grote energiebedrijven, wordt daarmee deels ingevuld door de industrie zelf.

En de volgende stap? Met de komst van een enorme stoomaccumulator kan overtollige energie tijdelijk worden opgeslagen en later weer gebruikt. Dat maakt het systeem nog efficiënter en vermindert de afhankelijkheid van aardgas verder.

De impact is groot. In theorie kan deze aanpak leiden tot een CO₂-reductie van wel tachtig procent. Maar misschien nog belangrijker: het verandert de rol van de papierfabriek fundamenteel. Waar energie ooit vooral een kostenpost was, is het nu een strategische factor. De papiermaker van vandaag produceert niet alleen papier, maar balanceert ook het energienet van morgen.

Tante Beb centraal tijdens workshop storytelling Jong VNP

Woensdag 11 februari kwamen twintig jonge medewerkers van papier- en kartonbedrijven samen in Ugchelen om bij VHP Security Paper een workshop storytelling te volgen. De deelnemers maakten op laagdrempelige en speelse wijze kennis met technieken die je leren over je dagelijkse werk te vertellen op een manier die passie, creativiteit en impact uitstraalt. Zo ontstaat een verhaal dat blijft hangen, structuur bevat én levendig wordt gebracht.

'Tante Beb' speelde een cruciale rol gedurende de dag: zij voegde *beeld*, *emotie* en *boodschap* toe aan de toch al levendige verhalen die de zaal vulden. We danken de collega's van VHP Security Paper voor de gastvrijheid en de rondleiding en kijken terug op een inspirerende dag!

Middelbaar scholieren ontdekken (toekomst van) papier en karton

Tijdens een door U-Talent en de VNP georganiseerde masterclass bracht een groep middelbaar scholieren uit de provincie Utrecht in november een bezoek aan Coldenhove Papier. Na een korte inleiding over het bedrijf en een indrukwekkende rondleiding gingen de leerlingen in gesprek over de toekomst van papier. Wat kunnen we nog meer maken van papier en karton? En van welke grondstoffen zou papier in de toekomst kunnen worden geproduceerd?

Ideeën varieerden van isolatie van huizen met behulp van papier tot het maken van bankbiljetten uit bananenschillen. Ook werd stilgestaan bij het belang van veiligheid in de fabriek. Een inspirerende middag voor de talenten van de toekomst. Hartelijk dank aan de collega's in Eerbeek voor hun bijdrage aan een geslaagd bezoek!

Zonnige vijfde editie VNP Fibre Future Festival

Op donderdag 12 juni 2025 kwamen ruim honderd bevolgen collega's van binnen en buiten de sector bijeen om onder prachtige weersomstandigheden op informele wijze in gesprek te gaan over innovatie en verduurzaming tijdens de vijfde editie van het VNP Fibre Future Festival. Inmiddels is dit evenement uitgegroeid tot een traditie waar je kennis haalt en deelt, nieuwe contacten legt en inspirerende inzichten opdoet. We verheugen ons op nog veel meer zonnige edities!

'ALS DEZE
TECHNOLOGIE
WERKT, IS HET
DE LAATSTE STAP
NAAR VOLLEDIG
FOSSIELVRIJE
ENERGIEWINNING
VOOR DE PAPIER-
FABRIEK'

Papier Pioniers is een serie pod-
casts waarin we in gesprek gaan
met aansprekende personen uit
de papierwereld. Onderwerpen
die aan bod komen zijn onder
andere innovatie in de sector,
de geschiedenis van papier,
papierrecycling en 'papier en
onderwijs'. Veel luisterplezier!

**DEZE AFLEVERING
BELUISTEREN?**

SMURFIT WESTROCK PARENCO EN ULTRADIEPE GEOTHERMIE

ULTRADIEPE GEOTHERMIE: VER ONDER DE GROND LIGT DE TOEKOMST VAN PAPIER

IN GESPREK MET DANIËL WIJKHUISE

Voor de meeste mensen begint papier bij een pakketbezorger die met een doos onder de arm aanbelt. Maar achter dat alledaagse product schuilt een complex proces van vezels, water en techniek. Eén factor speelt daarin een onmisbare rol: warmte. Zonder warmte kan papier niet worden gedroogd en rolt er geen eindproduct van de machine.

Tegelijkertijd staat juist die warmtevraag centraal in de verduurzaming van de industrie. De manier waarop bedrijven hun warmte opwekken bepaalt niet alleen hun CO₂-uitstoot, maar ook hun afhankelijkheid van energieprijzen en geopolitieke ontwikkelingen. Daarom wordt steeds intensiever gezocht naar alternatieven voor fossiele brandstoffen. Dus rijst de vraag: waar komt die warmte straks vandaan?

Bij Smurfit Westrock Parenco in Renkum kijken ze daarvoor omlaag. Tot wel zes kilometer onder het aardoppervlak. Daar, in de diepe ondergrond, zit een vrijwel onuitputtelijke bron van energie: aardwarmte. Niet de bekende variant die woonwijken verwarmt, maar een veel extremere versie: ultradiepe geothermie. Temperaturen boven de 200 graden maken het mogelijk stoom te produceren voor industriële processen. Precies wat een papierfabriek nodig heeft.

Wat deze ontwikkeling extra bijzonder maakt, is dat de locatie in Renkum niet toevallig is gekozen. Vanuit een landelijk overheidsprogramma zijn meerdere plekken in

Nederland onderzocht op hun geschiktheid voor ultradiepe geothermie. Na jaren van onderzoek en selectie is Parenco als één van de meest kansrijke locaties overgebleven. De combinatie van gunstige geologie en een grote, continue warmtevraag maakt deze plek uniek. De techniek die bij dit project wordt gebruikt is innovatief. In plaats van twee putten waarbij water door de ondergrond circuleert, wordt gewerkt met een gesloten systeem in één boring. Een dubbelwandige buis zorgt ervoor dat warmte wordt opgenomen zonder direct contact met de ondergrond. Dit vermindert risico's voor de omgeving en maakt de techniek geschikt voor locaties dicht bij natuur en bebouwing.

Het idee klinkt als iets uit een film en de uitvoering is allesbehalve eenvoudig. De technologie staat nog in de kinderschoenen en de Nederlandse ondergrond is grotendeels onbekend terrein. Niemand kan met zekerheid zeggen wat er op die diepte precies gebeurt. De enige manier om daarachter te komen is het te proberen.

Het project kent een lange aanloop en bevindt zich nog in de planfase. Toch is de ambitie helder. Als deze technologie werkt, kan het de laatste stap zijn naar een volledig fossielvrije energiewinning voor de papierfabriek. En misschien zelfs meer dan dat. Want stel je voor: één bron die niet alleen een fabriek van energie voorziet, maar ook elektriciteit opwekt of een hele stad verwarmt. Dan verandert niet alleen het productieproces, maar ook de rol van de industrie in het energiesysteem.

Reis naar de toekomst

TEKST: FROUKE VAN DEN HEUVEL

Het is het jaar 2201. Ik stel me voor hoe de papierindustrie er dan uitziet, over 175 jaar. Een van mijn eerste kennismakingen met de papierindustrie was namelijk het feest ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan van Sappi Maastricht. Een rijke geschiedenis en tegelijkertijd volop in beweging met de ingebruikname van de tweede E-boiler. Die combinatie van respect voor het verleden en een blik op deze en de komende tijd typeert onze sector. Traditie, Transitie, Toekomst, Trots.

De afgelopen maanden heb ik mijn eerste stappen gezet in deze wereld. Ik heb me verwonderd over de enorme machines, de indrukwekkende snelheid waarmee papier door de fabriek beweegt en vooral over de diepgaande kennis van de mensen

die er werken. En de relevantie van papier in en voor de samenleving. Zakelijk en privé gebruiken ondernemingen en mensen onze producten. Waar papier voor veel mensen vanzelfsprekend is, zie ik inmiddels de techniek, het vakmanschap en de innovatiekracht achter elk vel papier en karton.

Misschien pakken ze in 2201 dit jaarverslag er nog eens bij en glimlachen ze om de innovaties van nu. Kijken ze met verbazing of onbegrip terug op netcongestie, is afval inmiddels volledig grondstof en draaien fabrieken op energiebronnen die we ons vandaag de dag nauwelijks kunnen voorstellen. Tegelijkertijd zijn ze dan vast bezig met nieuwe, futuristische ideeën. E-boilers die worden opgeladen door de kracht van

papiermachines. Kunstenaarspapier speciaal ontwikkeld voor AI-kunstenaars. Robots die de harde werkers van de ploegendiensten masseren tijdens hun nachtdiensten. Super-ultradiepe geothermie. En meer toepassingen die we nu simpelweg nog niet kunnen bevroeden.

Wat blijft, is de kracht van mensen die blijven vernieuwen. Daar heb ik de afgelopen maanden veel respect en bewondering voor gekregen. Met die energie en nieuwsgierigheid kijk ik vooruit. Ik zie ernaar uit om samen verder te bouwen aan een sector die nooit stilstaat. Met een eeuwenoud proces dat zich telkens opnieuw uitvindt. Steeds efficiënter, steeds duurzamer en met de blik op de toekomst.

TEKST: BARBARA KAMPHUIS EN JELTE BELSHOF

SAMENWERKING SLEUTELWOORD IN TIJDEN VAN VEEL ONTWIKKE- LING

Een dalend aantal ongevallen met verzuim, bedrijfsbijeenkomsten waarop we een beroep doen op ervaringen van medewerkers, actualisatie van de Arbo-catalogus en wetgeving rondom gevaarlijke stoffen: er gebeurt in onze sector veel op arbo- en veiligheidsgebied. We zetten de belangrijkste ontwikkelingen op een rij.

DE DALING VAN HET AANTAL
ONGEVALLEN ZET ZICH VOORT,
WAARDOOR WE INMIDDELS VAN
EEN TREND KUNNEN SPREKEN

Papier- en kartonbedrijven en de VNP werken sinds jaar en dag intensief samen om de veiligheid in onze sector naar een hoger niveau te brengen. Kennisdeling is het sleutelwoord: het belang daarvan is groter dan ooit. Ontwikkelingen op arbo-gebied volgen elkaar zowel op technisch en organisatorisch vlak als op het gebied van wet- en regelgeving snel op.

Ongevallen met verzuim tot gevolg komen gelukkig steeds minder vaak voor, maar ongevallen vinden wel vaak binnen dezelfde categorie plaats. Dat geldt voor 'misstappen, struikelen en uitglijden', maar ook voor 'klemmen of bekneeld raken'. Soortgelijke ongevallen die zich bij het ene bedrijf voordoen, kunnen ook bij andere bedrijven plaatsvinden. Door tijdig informatie en kennis met elkaar te delen, verkleinen we de kans dat dat gebeurt.

Een thema dat de komende jaren opnieuw veel aandacht krijgt is machineveiligheid. Daarbij gaat het niet per se om de afscherming van bewegende delen bij regulier gebruik, maar juist om momenten waarop ingegrepen moet worden in de machine: instellen, omstellen, storingen verhelpen of onderhoud plegen. De arbo-verantwoordelijke moet in dit soort gevallen de samenwerking zoeken met zijn of haar collega aan de machine, waarbij het *Goede Praktijkenboek Machineveiligheid* inspiratie biedt.

Ook op het vlak van nieuwe regelgeving speelt samenwerking een belangrijke rol. De ARIE-regeling (Aanvullende

Risico-Inventarisatie en -Evaluatie) is sinds 2023 van kracht; vorig jaar bezocht de Nederlandse Arbeidsinspectie in dat kader de eerste papierbedrijven. Inzichten die hierbij zijn opgedaan worden onderling gedeeld, zodat iedereen leert en weet hoe aan deze regeling kan worden voldaan. Bedrijven verbeterden op deze manier hun instrumenten op effectieve én efficiënte wijze, waarmee opnieuw de kracht van samenwerking werd bewezen.

Positieve ongevallentrend zet zich voort

Ook in 2025 zette de daling van het aantal ongevallen per duizend eigen werknemers zich voort, waardoor we inmiddels kunnen spreken van een trend. De frequentie-index over 2025 bedraagt 9,2: opnieuw een flinke afname ten opzichte van 2024 (10,3). Het aantal ongevallen vertelt niet het gehele veiligheidsverhaal, maar geeft wel een indicatie. Om het verhaal vollediger te maken, beoordeelt de VNP in 2026 in hoeverre ook de potentiële ernst van ongevallen in kaart kan worden gebracht.

Intensivering samenwerking met Nederlandse Arbeidsinspectie

Werkgevers moeten in Nederland op veiligheidsgebied voldoen aan wet- en regelgeving, waarvan de basis is vastgelegd in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). De Nederlandse Arbeidsinspectie ziet toe op de naleving van deze wet- en regelgeving. Zij heeft specifieke aandachtsgebieden, die zich vertalen in thema's of sectoren. Iedere sector heeft een projectleider, waarmee contact over de belangrijkste

aandachtsgebieden en inspectiestrategie wordt onderhouden.

In 2026 intensificeert het VerbondPK namens de papier- en kartonsector de contacten met de huidige projectleider. Daarbij wordt gesproken over horizontaal toezicht (safety checks) en wordt een inkijk gegeven in de instrumenten die door het VerbondPK binnen onze sector worden ingezet om het veiligheidsniveau te verhogen. Door deze informatie te delen kunnen inspecteurs in de toekomst rekening houden met aanwezige instrumenten en daar bij eventuele inspecties op inspelen.

Campagne *Ik sta sterk* gelanceerd

Misstappen, struikelen en uitglijden is binnen onze sector het type ongeval dat het vaakst voorkomt. Reden genoeg om de aandacht op dit thema te vestigen middels een gerichte campagne. Daarom lanceerde het VerbondPK eind 2025 de campagne 'Ik sta sterk': een insteek (en woordkeuze) die bijdraagt aan bewustzijn omtrent je positie en beweging, zodat vallen en struikelen hopelijk worden voorkomen.

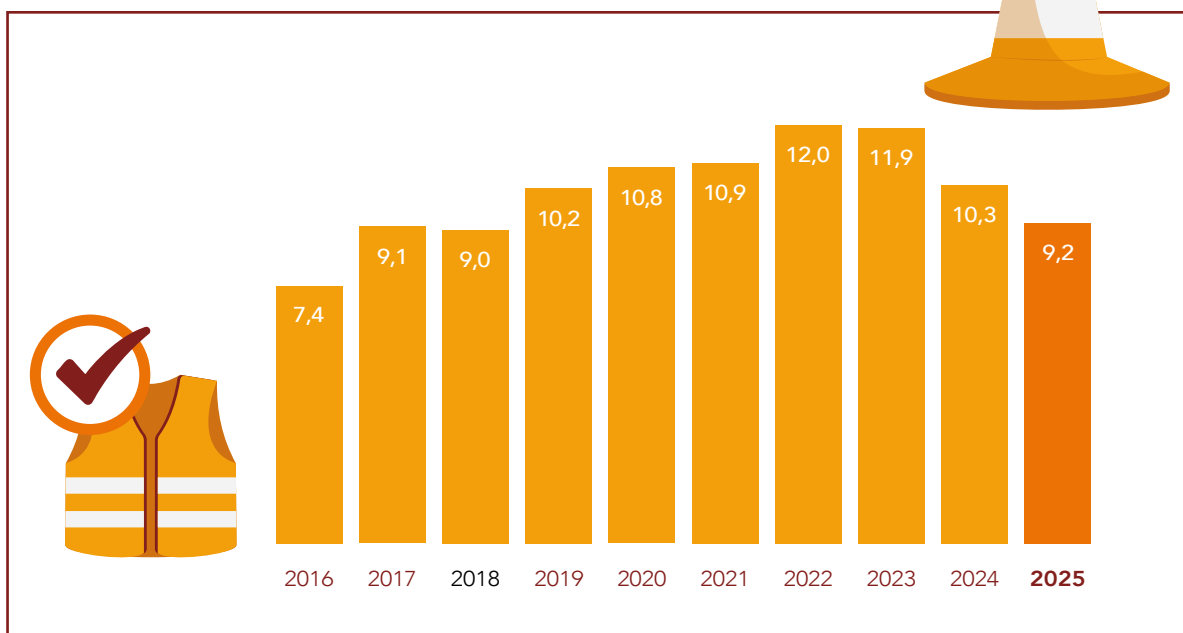
Om dit thema kracht bij te zetten zijn campagnematerialen ontwikkeld en opgeleverd bij 86(!) bedrijven in de papier- en kartonketen. Het materiaal bestaat uit een toolkit, markeringstape, posters, leaflets, digitale materialen en werkdocumenten. Arbo-ambassadeurs gaan met de campagnematerialen binnen hun bedrijf aan de slag; de VNP ondersteunt hun om de campagne tot een succes te maken.

AANTAL ONGEVALLEN MET VERZUIM BIJ EIGEN MEDEWERKERS IN 2025

FREQUENTIE-INDEX ONGEVALLEN MET VERZUIM 2016-2025 (PER 1.000 MEDEWERKERS)

BENT U OP DE HOOGTE VAN DEZE ARBO- ONTWIKKELINGEN?

De VNP verzorgt periodiek webinars over specifieke arbo-thema's, waarbij in korte tijd veel informatie wordt gedeeld

In 2025 is veel werk verricht aan de Arbocatalogus, waardoor dit jaar weer diverse modules ter toetsing aangeboden kunnen worden aan de Nederlandse Arbeidsinspectie

Wet- en regelgeving op arbo-gebied wordt gemonitord, waarbij branche-specifieke adviezen worden meegegeven bij veranderende wet- en regelgeving

Op 8 oktober 2026 vindt een landelijke Arbodag plaats, waarbij we zorgen voor een interessant en passend programma

De Nederlandse Arbeidsinspectie nam in 2025 deel aan de vergadering van de VNP-Arbo-stuurgroep om inzichten op het gebied van de ARIE-regeling te delen

We volgen de commissie Veilig & Gezond Werken van VNO-NCW en het college van deskundigen van SCCM actief, zodat ontwikkelingen snel kunnen worden gedeeld met VNP-leden

Sinds dit jaar wordt gebruikgemaakt van een nieuw format voor safety checks, dat tijdens een intervisiedag in januari is gepresenteerd.

'DOOR RESTSTROMEN
VOLLEDIG TE
BENUTTEN,ONTSTAAT
EEN SYSTEEM WAARIN
GRONDSTOFFEN
MAXIMAAL WORDEN
GEBRUIKT EN WAARDE
BEHOUDEN BLIJFT'

Papier Pioniers is een serie pod-
casts waarin we in gesprek gaan
met aansprekende personen uit
de papierwereld. Onderwerpen
die aan bod komen zijn onder
andere innovatie in de sector,
de geschiedenis van papier,
papierrecycling en 'papier en
onderwijs'. Veel luisterplezier!

**DEZE AFLEVERING
BELUISTEREN?**

ESSITY CUIJK EN ALUCHA – WAARDEVOL SLIB

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF: ZO KRIJGT PAPIERSLIB NIEUWE WAARDE

IN GESPREK MET MARK VAN SCHAGEN EN GIJS JANSEN

In de papier- en kartonsector is afval zelden echt afval. Oud papier vormt sinds jaar en dag de basis van nieuwe producten. Maar zelfs in onze sterk circulaire sector blijft een waardevolle reststroom over: papierslib. Bij Essity Cuijk realiseren ze zich dat als geen ander. “Afval is onze belangrijkste grondstof, voor onze papierproductie maken we voor 95 procent gebruik van gerecyclede vezels”, klinkt het. Toch kan niet elke component uit oud papier opnieuw worden gebruikt. Van elke 1000 kilo blijft zo’n 400 kilo over als papierslib: een natte reststroom bestaande uit vezels, coatings en mineralen. Een groot deel daarvan werd tot voor kort verbrand. Dat is zonde, want juist in slib schuilt potentie.

Technologiepartner Alucha werkt aan een innovatieve oplossing om deze reststroom niet langer te vernietigen, maar juist te verwaarden. De kern van de innovatie is een pyrolyseproces: een thermische techniek waarbij materiaal zonder zuurstof wordt verhit. Hierdoor worden organische bestanddelen, zoals vezels, afgebroken, terwijl waardevolle mineralen behouden blijven.

En dat zijn niet zomaar mineralen. Een groot deel van het papierslib bestaat uit calciumcarbonaat, een hoogwaardige vulstof die in tal van industrieën wordt gebruikt. Denk aan plastics, rubber, lijmen en zelfs PVC-buizen. Door deze stoffen uit het slib te halen, ontstaat een nieuwe, circulaire grondstof.

De impact daarvan reikt verder dan de papierindustrie. Waar andere sectoren vaak moeite hebben aan circulaire

grondstoffen te komen, kan deze innovatie juist daar het verschil maken. Het is een vorm van ketensamenwerking waarin afval uit de ene industrie de grondstof vormt voor een andere.

In Cuijk wordt deze stap werkelijkheid: naast de papierfabriek bouwt Alucha een demonstratie-installatie waar het papierslib direct wordt verwerkt. Een transportband vervoert de reststroom van de ene naar de andere locatie. Het doel: laten zien dat deze technologie ook op industriële schaal werkt.

Dat is belangrijk, want de ambities zijn groot. Essity wil in 2030 een forse CO₂-reductie realiseren en in 2050 volledig klimaatneutraal zijn. Het verminderen van verbranding en het hergebruik van grondstoffen spelen daarin een sleutelrol. Succesvolle implementatie van de methode kan jaarlijks leiden tot de terugwinning van 7 kiloton calciumcarbonaat en 2 kiloton biobrandstof, evenals een vermindering van 19,7 kiloton afval en 4300 ton CO₂-uitstoot.

Tegelijkertijd laat dit project iets fundamenteels zien. De papierindustrie is al circulair, maar nog lang niet klaar. Door ook reststromen volledig te benutten, ontstaat een volgende stap: een systeem waarin grondstoffen maximaal worden benut en waarde behouden blijft. Wat vandaag als afval wordt gezien, is morgen de basis van nieuwe producten. En misschien wel een nieuwe standaard in circulariteit.

WEPA wint VNP-energiebokaal 2024; Arbo-bokaal prooi voor Solidus

In juni worden traditiegetrouw de VNP-energiebokaal (welk bedrijf realiseert de grootste CO₂-reductie en is het meest energie-efficiënt) en VNP-arbo-bokaal (welk bedrijf scoort het beste op een aantal veiligheidsindicatoren) uitgereikt. De energiebokaal belandde in de prijzenkast van Solidus Coevorden; de tweede prijs is voor Sappi Maastricht, terwijl Folding Boxboard Eerbeek op plek drie eindigde.

De VNP-arbo-bokaal werd gewonnen door WEPA (Swalmen). Het bedrijf kan fraaie cijfers overleggen wat betreft het aantal ongevallen en verzuim. De tweede en derde plek zijn voor respectievelijk Smurfit Westrock Roermond Paper en Folding Boxboard Eerbeek.

Toekomstig Kamerleden unaniem: Cluster 6-bedrijven cruciaal voor economie

In een geanimeerde setting gingen eind oktober vijf kandidaat-Kamerleden met elkaar in gesprek over de toekomst van de regionale industrie in Nederland. Peter de Groot (VVD), Henk Vermeer (BBB), Sjouke van Oosterhout (PRO), Henk Jumelet (CDA) en Dion Huidekooper (D66) kruisten onder leiding van debatvoorzitter Roy op het Veld de degens. Stellingen als 'de prioritering van verduurzaming moet veranderen van groot- naar kleinschalig' en 'netbeheerders moeten de regie nemen bij regionale, innovatieve energievraagstukken' bleken de opmaat tot een goed gesprek. De politici onderschrijven stuk voor stuk het belang van de regionale industrie voor de Nederlandse economie en zijn van mening dat koplopers op het vlak van verduurzaming niet gestraft mogen worden met heffingen en een gelijk speelveld met Europese concurrenten verdienen.

Sappi neemt stoomaccumulator in gebruik

De nieuwste aanwinst van Sappi Maastricht is een stoomaccumulator. Deze installatie speelt een belangrijke rol in de verduurzamings- en energieprojecten van het Limburgse papierbedrijf. Met een lengte van 24 meter, een diameter van 4,8 meter en een gewicht van 120 ton is het letterlijk én figuurlijk een installatie van formaat. De accumulator maakt het mogelijk overtollige stoom tijdelijk op te slaan en later opnieuw in te zetten wanneer de vraag groter is dan het aanbod. Daarmee zet Sappi Maastricht een belangrijke stap in haar energy roadmap: efficiënter energiegebruik, minder brandstofverbruik, lagere CO₂-uitstoot en meer flexibiliteit in het productieproces. Door een slimme koppeling met interne energiebronnen ontstaat een flexibel energiesysteem waarin overschotten niet verloren gaan, maar optimaal worden benut.

SAMEN MAKEN WE IMPACT VOOR DE KETEN

Papier en karton zijn onmisbare materialen binnen de circulaire economie. Vanuit die overtuiging is het Informatiecentrum Papier & Karton (IPK) opgericht: een communicatieplatform dat namens én met de keten het duurzame verhaal van papier en karton breed uitdraagt. Dat doen we op basis van feiten, cijfers, praktijkcases en inspirerende, innovatieve voorbeelden.

INFORMATIECENTRUM PAPIER & KARTON VOEGT ALS KETENINITIATIEF WAARDE TOE AAN DE HELE SECTOR

IPK INVESTEERT IN DE LANGE TERMIJN: JONGEREN VAN NU ZIJN DE BESLISSERS VAN STRAKS

Sinds de start is de VNP nauw betrokken bij IPK en onder-schrijft het belang van samenwerking volledig. Iedere partij die met papier en karton werkt, is gebaat bij maatschappelijk(e) vertrouwen in, kennis over en draagvlak voor de materialen waar wij allemaal dagelijks mee werken. Juist daarom vervult IPK een branche-overstijgende rol. In 2025 stonden drie kerndoelen centraal: vergroting van bewustwording, versterking van educatie en verbinding van de keten.

Vergroten van bewustwording

IPK voerde in 2025 vier kwartaalpolls uit onder telkens tweehonderdvijftig respondenten. De resultaten geven inzicht in kennis, percepties en hardnekkige misverstanden. Zo weet een meerderheid dat papier een circulair product is, maar is de kennis over duurzaam bosbeheer beperkt. De uitkomsten helpen ketenpartijen bij communicatie, positionering en strategie.

Inzet op educatie

IPK investeert bewust in de lange termijn: jongeren van nu zijn de professionals, klanten en beslissers van de toekomst. In 2025 werd het lespakket voor basisscholen uitgebreid met een educatief kwartet. Leerkrachten en scholen werden bereikt via mailings en digitale nieuwsbrieven. Daarnaast ondersteunt IPK de ontwikkeling van het digitale lespakket voor middel-

bare scholen dat de VNP ontwikkelt. Themalessen over papier en karton dragen bij aan bewustwording en laten zien dat we een duurzame, innovatieve en toekomstgerichte sector vormen.

Keten verbinden

IPK organiseerde in 2025 voor de tweede keer de *Keten Round Table*. Professionals uit de volledige papier- en kartonketen werkten samen aan kernboodschappen rond bebossing, recycling, materiaalvergelijkingen en energie- en waterreductie. De bijeenkomst resulteerde in gedeelde inzichten, concrete vervolgstappen en relatieversterking.

Platform voor de hele keten

Het online platform van IPK vormt het startpunt voor iedereen die meer wil weten over papier en karton: van professionals en partners tot leerkrachten, ngo's, scholieren en andere geïnteresseerden. Hier komen alle middelen en activiteiten samen: het lespakket, rapportages van de kwartaalpolls, uitkomsten van de ketenbijeenkomst en de podcastserie die IPK in 2025 samen met de VNP ontwikkelde. In deze podcasts vertellen professionals uit de keten hoe papier en karton met hun dagelijks werk is verweven.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Eind 2025 vond een bestuurswisseling plaats. IPK nam afscheid van voorzitter Henk van Houtum. Gerrit Jan Koopman, pensionerend directeur van de VNP,

neemt de voorzittershamer over en Corneel Lambregts - de nieuwe VNP directeur - treedt toe tot het IPK-bestuur. Deze wisseling zorgt voor zowel continuïteit als vernieuwing binnen het IPK.

De resultaten uit 2025 laten zien dat IPK als keteninitiatief waarde toevoegt aan de hele sector. IPK dankt de VNP voor haar structurele betrokkenheid sinds de oprichting én voor de extra bijdrage in 2025. Dankzij deze steun kan IPK blijven werken aan kennisdeling, verbinding en zichtbaarheid om zo samen met de sector blijvende impact te maken.

'Ik heb me met veel plezier voor IPK ingezet, maar het is goed dat iemand met een actueel netwerk het stokje overneemt. Ik ben blij dat Gerrit Jan deze rol op zich neemt en hoop dat de keten blijft samenwerken om het eerlijke verhaal over papier en karton te vertellen.'

Henk van Houtum,
terugtreidend voorzitter IPK

PAPIER PIONIER

VAN PULP TOT PODCAST

16.454 websitebezoeken en
13.199 unieke bezoekers

4 kwartaalpolls onder **250**
respondenten

6 podcasts uitgebracht

4.000 basisscholen en **25.000**
leerkrachten bereikt via mailings

18 professionals bij de Keten
Round Table

54 lespakketten verstuurd

2.360 volgers en **1.499** reacties
op LinkedIn

1.138 abonnees op de digitale
nieuwsbrief

11 partnerorganisaties

Gemeenteambtenaren & medewerkers reinigingsdiensten bezoeken papierketen

Eind oktober bezochten veertig gemeenteambtenaren en medewerkers van reinigingsdiensten de papier- en kartonketen om met eigen ogen te aanschouwen waarom het belangrijk is de inzameling van oud papier in dorpen en steden goed te regelen en succesvolle initiatieven te delen. Het programma startte met een bezoek aan recyclingbedrijf Van Gerrevink, waarna in de Middelste Molen een goed gesprek plaatsvond over de uitdagingen en kansen van oudpapierinzameling, het belang van 'schoon en droog' en de wijze waarop de Nederlandse papierwereld is georganiseerd. Ter afsluiting verzorgden medewerkers van Smart Packaging Solutions een rondleiding door hun bedrijf. We kijken terug op een geslaagde dag!

VNP presenteert infographic papier en karton

In het voorjaar van 2026 presenteerde de VNP de infographic 'innovatie en verduurzaming: papier en karton in Nederland'. Deze kaart maakt in een oogopslag duidelijk waar zich in ons land papier- en kartonbedrijven bevinden, welke producten zij maken en welke kengetallen daar (per regio) bij horen. Het prachtig vormgegeven document gebruiken we in gesprekken met politici en beleidsmakers om onze sector te presenteren (zie pagina 49).

UPM en Sappi tekenen intentieverklaring oprichting joint venture

UPM-Kymmene Corporation en Sappi tekenden in december een intentieverklaring voor de oprichting van een joint venture voor grafisch papier. Die omvat de volledige activiteiten van UPM Communication Papers en de Europese activiteiten van Sappi op het gebied van grafisch papier. De joint venture moet als een onafhankelijk bedrijf opereren en haar eigen activiteiten, middelen en beslissingen beheren. Deze ontwikkeling is het gevolg van structurele veranderingen in de Europese markt voor grafisch papier. 'Op deze manier versterken we de veerkracht van onze industrie en bedienen we onze klanten nog beter', aldus Massimo Reynaudo (ceo UPM).

VNP-directeur Gerrit Jan Koopman met pensioen; Corneel Lambregts opvolger

Na een carrière van bijna vijfendertig jaar in onze sector stopte Gerrit Jan Koopman eind december als directeur van de Koninklijke VNP vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Wij bedanken Gerrit Jan hartelijk voor zijn decennialange inzet voor Nederlandse papier- en kartonbedrijven. Verduurzaming en de energietransitie staan en stonden voor hem centraal; op deze terreinen behaalde onze sector tastbare resultaten. Gerrit Jan blikt terug: 'Dankzij de inzet van vele mensen binnen en buiten deze sector zetten onze leden de afgelopen decennia grote stappen op het gebied van energiebesparing, CO₂-reductie en veilig werken. Ik ben trots op de bijdrage die ik daaraan mocht leveren en op alles wat we samen hebben bereikt!' Wij wensen Gerrit Jan een geweldige pensioentijd waarin volop ruimte is voor zijn gezin, wielrennen en koken. Corneel Lambregts - voor velen een bekend gezicht - volgt Gerrit Jan op als VNP-directeur.

'BANKBILJETTEN ZIJN
EEN PRODUCT DAT
NAUW VERBONDEN
IS MET ACTUALITEIT,
VEILIGHEID EN
VERTROUWEN'

Papier Pioniers is een serie podcasts waarin we in gesprek gaan met aansprekende personen uit de papierwereld. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere innovatie in de sector, de geschiedenis van papier, papierrecycling en 'papier en onderwijs'. Veel luisterplezier!

DEZE AFLEVERING
BELUISTEREN?

**VHP SECURITY PAPER –
BANKBILJETTEN VOL TECHNOLOGIE**

INNOVATIE IN BANKBILJETTEN: PRECISIE, VEILIGHEID EN VAKMANSCHAP

IN GESPREK MET MILAN BRINKMAN, TIJMEN NIEUWHOF EN DENNIS TIEKE

Voor veel mensen is een bankbiljet een vanzelfsprekend gebruiksvoorwerp. Toch gaat achter dit alledaagse product een bijzondere wereld schuil waarin techniek, veiligheid en precisie samenkomen. Bij VHP Security Paper in Ugchelen wordt niet zomaar papier gemaakt, maar wordt de basis gelegd voor wereldwijd gebruikt briefgeld.

De markt waarin VHP opereert, is sterk verbonden met mondiale ontwikkelingen. Economische onrust, inflatie en politieke veranderingen leiden regelmatig tot verandering in de vraag naar contant geld. In zulke situaties neemt in veel landen de behoefte aan nieuwe bankbiljetten toe. Ook veranderingen in nationale symbolen of een nieuw staatshoofd kunnen aanleiding zijn een nieuwe serie biljetten te introduceren. Dat maakt bankbiljetpapier tot een product dat nauw verbonden is met actualiteit, veiligheid en vertrouwen.

Wat VHP produceert, verschilt wezenlijk van traditioneel papier. Het gaat om onbedrukte vellen waarin verschillende echtheidskenmerken zijn verwerkt, zoals watermerken, veiligheidsdraden, folies en UV-vezels. Deze elementen moeten met uiterste nauwkeurigheid op exact de juiste plaats in het papier worden aangebracht, zodat ze later in het drukproces perfect aansluiten. Een minimale afwijking kan grote gevolgen hebben voor de kwaliteit en bruikbaarheid van het product.

Juist die combinatie van precisie en complexiteit maakt het productieproces bijzonder. Waar veel papierfabrieken

vooral zijn ingericht op hoge volumes, draait het bij VHP om beheersing en reproduceerbaarheid. Afkeur is kostbaar en bovendien zijn 'misdrukken' lastig opnieuw te verwerken, vanwege de aanwezigheid van specifieke veiligheidskenmerken.

Tegelijkertijd is het bedrijf volop in ontwikkeling. De afgelopen jaren is de rol van bankbiljetpapier verschoven van puur drager naar een steeds intelligenter product met geïntegreerde veiligheidsfuncties. VHP legt daarom steeds meer nadruk op het toevoegen van waarde aan het papier zelf. Nieuwe toepassingen op het gebied van folie, draad en andere beveiligingselementen spelen daarin een belangrijke rol.

Daarnaast investeert het bedrijf in automatisering van processen die van oudsher sterk ambachtelijk zijn. Een goed voorbeeld daarvan is de rondzeef - het hart van het papierproces - waarin watermerken en andere kenmerken worden aangebracht. Dat is en blijft specialistisch werk, maar wordt tegelijkertijd ondersteund door moderne technologie en nieuwe productiemethoden.

VHP laat zien dat innovatie in de papier- en kartonindustrie niet alleen draait om schaal of snelheid, maar ook om precisie, betrouwbaarheid en voortdurende technische ontwikkeling. Bankbiljetpapier is daarmee veel meer dan een basisproduct: het is een essentieel onderdeel van een veilig en toekomstbestendig betaalsysteem.

Podcast Papier Pioniers: ontdek de wereld van papier en karton

In het najaar namen Maroesja Kuut (Informatiecentrum Papier & Karton) en Rutger van Dijk (VNP) onder de noemer 'Papier Pioniers' een serie podcasts op met spraakmakende gasten uit de papier- en kartonwereld. Alle afleveringen zijn inmiddels te beluisteren: Juf Danielle vertelt hoe haar leerlingen het lespakket papier en karton omarmen, Marc van Gerrevink neemt je mee in de wereld van papierinzameling en -recycling en Anouk en Laurens spreken ronduit over de liefde voor papier en elkaar. Peter Hommel dompelt je onder in de geschiedenis van 'papierdorp Eerbeek', Irene Smit praat over het onderscheidend vermogen van Flow Magazine en tenslotte neemt Gerben Bulten je mee op tijdreis door het bijzondere verleden van Coldenhove. Lekker luistervoer tijdens de zomervakantie en je steekt er nog wat van op ook!

Campagne Uitdagend Papier succesvol afgerond

In het najaar van 2025 ronden we na een aantal succesvolle jaren onze (betaalde) arbeidsmarktcampagne 'Uitdagend Papier' af. Honderdduizenden pageviews en tienduizenden websitebezoekers bewijzen dat een grote groep mensen kennismaakte met de mogelijkheden tot een geweldige baan of stage in een papierbedrijf. We stoppen niet: ons arbeidsmarktplatform blijft bestaan, maar voorlopig niet in betaalde vorm.

Papier- en kartonles voor middelbaar scholieren in najaar gelanceerd

In samenwerking met C3 Jongerencommunicatie lanceren we in het najaar van 2026 een gastles over papier en karton (maken) voor leerlingen uit de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Zij maken de les zelfstandig, waarbij een uitgebreide handleiding voor docent beschikbaar is. In de les komen vele (duurzaamheids)aspecten van papier en karton aan de orde, zoals water- en energiegebruik, coatings en transport. We wensen de leerlingen veel uitdaging en plezier!

TEKST: ANNITA WESTENBROEK & HANNES SANDERS

INNOVATIE? ALLEEN ALS ALLE PARTIJEN DE URGENTIE VOELEN

De wereld om ons heen verandert snel. Energieprijzen zijn volatiel, geopolitieke verhoudingen onzeker en regelgeving rondom water, emissies en grondstoffen wordt steeds strenger. Voor onze sector is dit geen abstracte toekomstschets, maar dagelijkse realiteit. Juist in deze context is stilstand geen optie. Urgentie vraagt snelheid. En snelheid vraagt beweging.

In veel sectoren leidt onzekerheid tot een afwachten-de houding: *volgend jaar zijn de condities misschien gunstiger*. Maar wie wacht, raakt achterop. Onder de huidige omstandigheden betekent stilstaan ook: niet meer vooruitkomen. Voor onze sector geldt daarom meer dan ooit dat we een paar passen vooruit moeten durven lopen. Koplopers krijgen aandacht. Koplopers krijgen medewerking. Zij krijgen steun en – cruciaal – de infrastructuur die nodig is voor verduurzaming en innovatie.

A person with dark hair, wearing a red jacket, is sitting on a lush green field, viewed from behind. They are looking towards a range of jagged, green mountains under a blue sky with white clouds. The scene is peaceful and scenic.

IN VEEL SECTOREN LEIDT
ONZEKERHEID TOT EEN
AFWACHTENDE HOUDING:
VOLGEND JAAR ZIJN DE
CONDITIES MISSCHIEN
GUNSTIGER. MAAR WIE
WACHT, RAAKT ACHTEROP

Dat is geen gemakkelijke boodschap. We begrijpen de zorgen die leven bij bedrijven. Hoge energieprijzen, netcongestie, onzekerheid over vergunningen en een instabiele internationale context zetten investeringsbeslissingen onder druk. Een 'freeze' voelt soms veilig, maar is niet wat we nodig hebben. Wat we wel nodig hebben, is voorbereid zijn. Plannen klaar hebben liggen. Voorstellen agenderen bij het management. Vergunningen aanvragen zodra het kan. Zodat we kunnen doorpakken op het moment dat de condities wél gunstig zijn.

Die oproep geldt niet alleen voor bedrijven, maar ook voor de overheid. Versnelling van vergunningsprocedures, creatief omgaan met beschikbare netcapaciteit en gerichte ondersteuning van bedrijven die willen verduurzamen maar worden geremd door regelgeving of infrastructuur: dat zijn randvoorwaarden om beweging mogelijk te maken. Deze transitie draait om samenwerking, wederzijds vertrouwen en tempo.

Als VNP beïnvloeden we die condities actief. Waar omstandigheden innovatie belemmeren, zetten we ons in om die te wijzigen. Een concreet voorbeeld is de ontwikkeling rond warmtepompen. Waar eerder E-boilers vanuit kosten en flexibiliteit de voorkeur kregen, hebben technologie, energieprijzen en beleidsinstrumenten zich inmiddels zodanig ontwikkeld dat warmtepompen een serieuze en schaalbare optie zijn. Dat er nu een specifieke SDE++-categorie beschikbaar is voor warmtepomp-integratie in onze sector, laat zien dat timing en voorbereiding lonen.

Tegelijkertijd vereist weerbaarheid een bredere blik. De sterke focus op CO₂-reductie, elektrificatie en flexibilisering heeft energie-efficiëntie tijdelijk naar de achtergrond geduwd. Maar juist voor de lange termijn moeten we dat evenwicht herstellen. Hetzelfde geldt voor water. De aandacht gaat nu terecht uit naar de Kaderrichtlijn Water en lozingsvergunningen, maar de echte opgave ligt dieper: minder watergebruik en minder chemie in het proces.

De komende jaren staat de VNP-innovatieagenda dan ook in het teken van initiatieven over de volle breedte van de TRL-ladder. Van het volgen van doorbraakinitiatieven tot meedenken over pilots, tests en opschaling. Van inspireren tot actief meebouwen aan een klimaat in Den Haag en Brussel dat

initiatieven uit onze sector ondersteunt. Dat doen we het liefst samen met collega's uit de fabrieken: als bruggenbouwers tussen praktijk, beleid en toekomst.

Innovatie vindt alleen plaats als alle partijen de urgentie voelen. Urgentie voor handelen op korte termijn én voor vooruitdenken over de lange termijn. Die gezamenlijke urgentie is expliciet verwoord in een motie vanuit onze sector.

Deze motie is geen eindbestemming, maar een vertrekpunt. Een gezamenlijke constatering dat wachten geen strategie is. Dat urgentie vraagt om beweging. En dat de toekomst van onze sector wordt gebouwd door degenen die vandaag durven te lopen.

Motie: urgentie voor de komende jaren

De vergadering van papiermakers in Nederland, bijeen in het kader van het VNP-jaarverslag, constaterende dat:

- *de (fossiele) energieprijzen opnieuw sterk stijgen;*
- *afhankelijkheid van partijen buiten Europa risico's met zich meebrengt;*
- *regelgeving rondom watergebruik steeds strenger wordt;*

Overwegende dat versnelde innovatie noodzakelijk is voor duurzame groei en weerbaarheid, verzoekt zij het management van bedrijven en nationale en regionale overheden versneld ruimte te maken voor innovatie, samenwerking en uitvoering.

En gaat over tot de orde van de dag.

URGENTIE VRAAGT OM
BEWEGING: DE
TOEKOMST VAN ONZE
SECTOR WORDT GEBOUWD
DOOR DEGENEN DIE
VANDAAG DURVEN TE
LOPEN

'DOOR KETENS
TE VERBINDEN
EN RESTSTROMEN
SLIM TE BENUTTEN,
ONTSTAAN
OPLOSSINGEN DIE
HET EIGEN BEDRIJF
OVERSTIJGEN'

Papier Pioniers is een serie podcasts waarin we in gesprek gaan met aansprekende personen uit de papierwereld. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere innovatie in de sector, de geschiedenis van papier, papierrecycling en 'papier en onderwijs'. Veel luisterplezier!

DEZE AFLEVERING
BELUISTEREN?

PAPIERFABRIEK DOETINCHEM

VAN AFVALWATER NAAR ENERGIEBRON: SAMENWERKING ALS MOTOR VOOR INNOVATIE

IN GESPREK MET BART BROENS EN FRANK UITTENBOGAARD

Voor veel mensen is een papierfabriek vooral een plek waar papier wordt geproduceerd. Achter de schermen speelt veel meer. Bij Papierfabriek Doetinchem bijvoorbeeld draait het niet alleen om vezels en productie, maar net zo goed om water, energie en samenwerking. Juist op dat snijvlak ontstaat innovatie.

De fabriek, midden in de stad, verwerkt jaarlijks zo'n 70.000 ton oud papier tot nieuwe producten, zoals verpakkingspapier en tissue. Daarmee is het bedrijf van nature sterk circulair. Toch bleef één stroom lange tijd onbenut: afvalwater. Dat werd traditioneel afgevoerd naar de rioolwaterzuivering, zonder dat waardevolle componenten eruit werden gehaald.

In samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel en technologiepartner Waterstromen werd een systeem ontwikkeld waarbij het afvalwater van de fabriek apart wordt afgevoerd naar een gespecialiseerde zuivering. Via een nieuwe leiding van 4,5 kilometer wordt het water rechtstreeks naar de rioolwaterzuivering getransporteerd, waar het optimaal wordt verwerkt. De kracht van deze aanpak zit in de combinatie van kennis en belangen. Het waterschap heeft de ambitie rioolwaterzuiveringen om te vormen tot energiefabrieken. Papierfabriek Doetinchem zoekt naar manieren om te verduurzamen en grondstoffen beter te benutten. Door samen te werken, versterken beide partijen elkaar.

In het afvalwater van de fabriek bevindt zich namelijk veel organisch materiaal. Dat vormt een ideale voedingsbron voor bacteriën in het zuiveringsproces, die dit

omzetten in biogas. Dit biogas kan op twee manieren worden ingezet: terug naar de fabriek als vervanger van aardgas of als groen gas via het gasnet voor huishoudens.

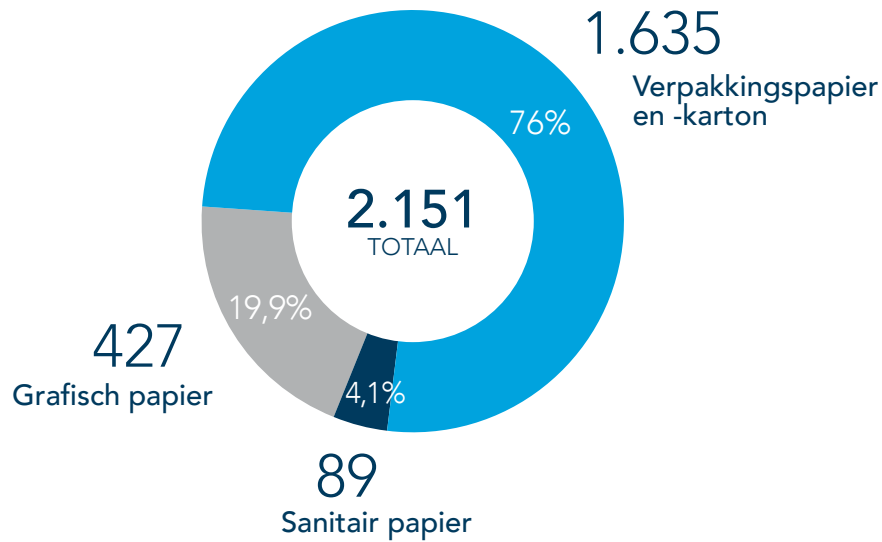
De impact is groot en tweeledig. Enerzijds draagt het project flink bij aan de verduurzaming van de fabriek, met een CO₂-reductie tot wel vijftien procent. Anderzijds wordt het rioolstelsel van Doetinchem aanzienlijk ontlast. Door het afvalwater apart af te voeren ontstaat ruimte op het riool. In een groeiende stad, waar steeds meer woningen worden aangesloten op het riool, is dat een belangrijke ontwikkeling.

Het project opent bovendien deuren naar verdere samenwerking. Langs de route van de leiding liggen andere bedrijven die mogelijk kunnen aansluiten op het systeem. Ook voor boeren in de omgeving liggen er kansen om onderdeel te worden van het netwerk. Zo ontstaan langzaamaan de contouren van een regionaal biogasnetwerk.

Wat dit project laat zien, is dat innovatie niet altijd zit in één technologie, maar juist in samenwerking. Door ketens te verbinden en reststromen slim te benutten, ontstaan oplossingen die verder gaan dan het eigen bedrijf. Voor Papierfabriek Doetinchem betekent het niet alleen een stap richting verduurzaming, maar ook een stevigere positie in de stad. Waar een fabriek midden in een woonomgeving vragen kan oproepen, laat dit project zien hoe industrie juist onderdeel kan zijn van de oplossing.

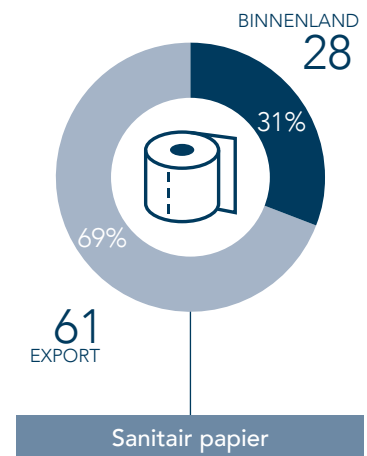
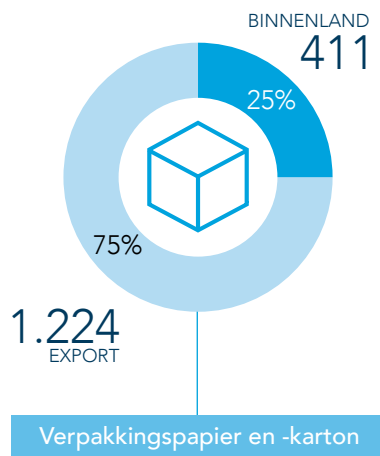
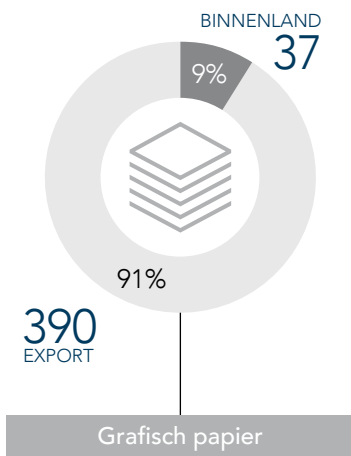
AFZET EN AANDEEL NEDERLANDS PAPIER EN KARTON

(x 1.000 ton)

AFZET PER SOORT

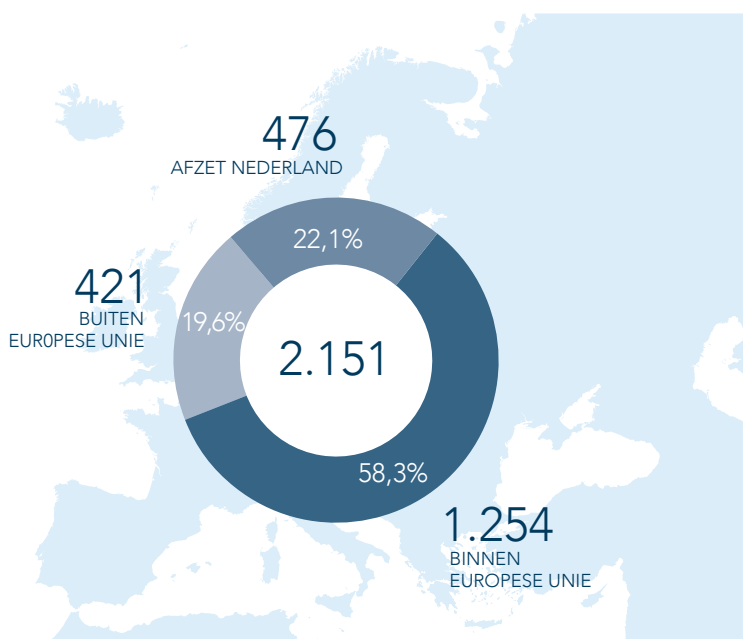
(x 1.000 ton)

	Grafisch papier		Verpakkingspapier en -karton		Sanitair papier	
	Totaal	Binnenland	Totaal	Binnenland	Totaal	Binnenland
2016	725	71 10%	1.834	448 24%	112	41 37%
2017	701	58 8%	2.170	480 22%	112	32 29%
2018	661	51 8%	2.209	502 23%	110	34 31%
2019	606	44 7%	2.195	525 24%	94	28 30%
2020	526	43 8%	2.249	581 26%	89	27 30%
2021	525	45 9%	2.337	566 24%	80	24 30%
2022	534	50 9%	2.261	557 25%	89	27 30%
2023	347	40 12%	1.804	490 27%	85	25 29%
2024	425	39 9%	1.683	437 26%	82	25 30%
2025	427	37 9%	1.635	411 25%	89	28 31%

NEDERLANDSE AFZET (EXPORT/BINNENLAND)

(x 1.000 ton)

2025

AFZET NAAR BELANGRIJKSTE EXPORTLANDEN

(x 1.000 ton)

	Export	Aandeel
Duitsland	467	27,9%
Frankrijk	198	11,8%
België	181	10,8%
Verenigd Koninkrijk	171	10,2%
Polen	104	6,2%
Verenigde Staten	84	5,0%
Tsjechië	64	3,8%
Spanje	50	3,0%
Italië	45	2,7%
Slowakije	28	1,7%
Oostenrijk	25	1,5%
Afrikaans continent	19	1,1%
Overig	239	14,3%
Totaal	1.675	100%

AFZET EN OMZET

(afzet x 1.000 ton, omzet x 1 mln. euro)

	Afzet		Omzet	
	Totaal	Index	Totaal	Index
2016	2.671	100	1.693	100
2017	2.983	112	1.859	110
2018	2.980	112	1.956	116
2019	2.895	108	1.813	107
2020	2.864	107	1.656	98
2021	2.942	110	2.024	120
2022	2.884	108	2.678	158
2023	2.235	84	1.728	102
2024	2.188	82	1.776	105
2025	2.151	81	1.616	95

AFZET IN CEPI-LANDEN

(x 1.000 ton, verandering t.o.v. 2024)

	Afzet	+/-
Duitsland	18.671	-2,7%
Zweden	7.816	-3,1%
Italië	7.798	-2,0%
Finland	6.676	-0,8%
Spanje	6.307	-3,9%
Frankrijk	6.519	-0,2%
Polen	5.087	3,5%
Oostenrijk	4.122	-6,0%
Verenigd Koninkrijk	3.175	-3,4%
Nederland	2.151	-1,4%
Portugal	2.068	3,2%
België	1.352	-0,3%
Tsjechië	1.047	17,9%
Roemenië	599	-4,8%
Overig	3.894	-0,7%
Totaal	77.280	-1,7%

ALGEMENE CIJFERS

	2025	2024
 Omzet (x 1mln. euro)	1.616	1.776
 Afzet (x 1.000 ton)	2.151	2.188
 Concerns	15	15
 Capaciteit (x 1.000 ton)	2.482	2.590
 Werknemers	3.440	3.542
 Fabrieken	18	20
 Machines	28	32

GRONDSTOFFEN

GEMIDDELDE
CELLULOSEPRIJZEN
(USD/ton)

	NBSK	BEKP
2016	804	680
2017	884	818
2018	1.166	1.037
2019	977	850
2020	844	680
2021	1.205	1.008
2022	1.411	1.288
2023	1.268	1.029
2024	1.495	1.235
2025	1.533	1.088

GEMIDDELDE OUD-
PAPIERPRIJZEN 'BONT'
(euro/ton)

	€/ton	Index
2016	113	100
2017	129	114
2018	79	70
2019	63	56
2020	54	48
2021	138	122
2022	158	140
2023	97	86
2024	125	111
2025	139	123

INZET OUD PAPIER/
VERSE VEZEL
(x 1.000 ton)

	Oud papier	Cellulose
2016	2.285	485
2017	2.634	445
2018	2.628	425
2019	2.578	413
2020	2.591	378
2021	2.656	413
2022	2.515	380
2023	2.124	189
2024	2.008	246
2025	1.944	250

Routekaart bij deze uitgave

Innovatie en verduurzaming: papier en karton in Nederland

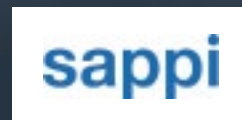

Uit één stuk karton een reiskoffer maken? Klinkt als een opdracht waar je even voor moet gaan zitten, even over wil brainstormen. Bij Smart Packaging Solutions gebeurt dat in een mum van tijd. Van idee tot denkwerk tot prototype: een keer met je ogen knippen en het is gebeurd.

Onder leiding van Frank Baeten, Johan Wils en Marcel van Veen krijgt ons idee direct vorm. Machines worden snel ingeregeld, schetsen gemaakt en ideeën vrijwel direct omgezet in een tastbaar product. Die directe vertaalslag van concept naar uitvoering laat zien wat mogelijk is als flexibiliteit de boventoon viert.

Deze manier van werken kenmerkt onze sector. Snel kunnen schakelen en direct in actie komen is essentieel om in te spelen op de vragen vanuit de markt. Een bezoek aan Loenen maakt dat tastbaar. Zo trokken wij met een kartonnen koffer in handen verder, op weg naar de volgende bestemming.

Dank Smart Packaging Solutions voor de realisatie van de reiskoffer waarin dit VNP-jaarverslag (in beperkte oplage) wordt gepresenteerd en net zoveel dank aan Sappi Maastricht voor het beschikbaar stellen van het papier waarop het jaarverslag is gedrukt.

Bedankt!

© 2026

**Koninklijke
Vereniging van
Nederlandse Papier-
en kartonfabrieken**

Kruisweg 761
2132 NE Hoofddorp
020 - 654 30 55
info@vnp.nl
www.vnp.nl
www.uitdagendpapier.nl
www.papiercirculair.nl

REDACTIE
Koninklijke VNP

VORMGEVING
StudioDAM, Amsterdam

FOTOGRAFIE
Gertjan Spieker, beeldbank
VNP, Envato, iStock en aange-
leverd door leden van de VNP

DRUKWERK
SpringerUit Drukwerk, Schoorl

KARTON KOFFER
Solidboard 700 gr/m²
Binnenzijde: White Kraft 50 gr/m²
Buitenzijde: Brown Kraft 50 gr/m²

PAPIER MAGAZINE
Omslag: Magno Plus Silk 250 gr/m²
Binnenwerk: Magno Plus Silk 150 gr/m²

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C017135

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. De uitgever aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuistheden in deze uitgave.

